

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Мариета Иванова Конова

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

Православен богословски факултет

Катедра „Църковни изкуства“

относно представянето на ас. д-р Дамян Красимиров Дамянов

в конкурса за академична длъжност доцент в професионално направление

8.2.Изобразително изкуство (плакат, графично оформление на книга, калиграфия),
факултет БФ, департамент „Изящни изкуства“, НБУ, обявен в ДВ бр. 65/12.08.2022 г.

и заповед на Ректора на НБУ № 3-РК-19/05.10.2022 г.

В конкурса за академична длъжност доцент в професионално направление 8.2.Изобразително изкуство (плакат, графично оформление на книга, калиграфия), факултет БФ, департамент „Изящни изкуства“ на Нов Български университет участва един кандидат: ас. д-р Дамян Красимиров Дамянов.

Кандидатът има интереси в областта на визуалните изкуства и изпълнява минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ за научна област 8. Изкуства в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство, както и изискванията на Нов български университет.

Прави впечатление професионализмът на кандидата в неговата художествено-творческа, преподавателска и научно-изследователска работа. От представените документи става ясно, че д-р Дамян Дамянов е активен творец с множество участия в национални и международни изложби, проекти и форуми, с реализираните самостоятелни изложби, което доказва високото ниво на неговата дейност като художник и творец. Сферата на интереси, от друга страна, се виждат в научните му публикации. В областта на книжния дизайн Дамян Дамянов (р. 1982) реализира повече от 1000 корици, плаката, илюстрации, пощенски марки, калиграфии. Носител е на четири награди за творческата си дейност. Работи като художник на издателствата „Сиела“, „Колибри“, „Лист“, „Кръг“ и др. Сред книгите, които илюстрира са: „Приказки колкото усмивка“, „Приказки от пишещата машина“ на Джани Родари, „Седем хайдути и едно магаре“ на Бранислав Нушич, „Малкият принц“ на Антоан дьо

Сент-Екзюпери, „Приказки“ от Оскар Уайлд, „Стихотворения“ от Виктор Пасков и много други. Работи и по илюстрирани издания на „Метаморфозата“ на Франц Кафка и „1984“ на Джордж Оруел. Автор е на книгите „Нарисувай ми овца“ (2015), „Под езика“ (2018) и съавтор (с Юлия Спиридонова) на картинната книга „Ножицата“ (2022). Лични впечатления от кандидата и неговото творчество имам от самостоятелната му изложба „От книга на книга“, открита в изложбени зали „Рафаел Михайлов“ в град Велико Търново, където пред аудиторията представих неговите илюстрации и корици на книги (14.04.2022).

Още тогава ми направиха впечатление разнообразните техники, подбрани от автора, в зависимост от жанра и сюжета на литературните произведения, за които са предназначени. Подходът на Дамян Дамянов към илюстрациите на всяка една от книгите е строго индивидуален. Когато читателите са в детска възраст, стремежът на автора е да ги заинтригува с герои, чиито характеристики е потърсил в линейната рисунка („Войната на таралежите“). В други случаи използва пластично решение – от пластелин е изработен героят „Малкият принц“ и неговото цвете. Техниката на пластелина и глината са близки до съзнанието на децата, а оригиналността идва и от контрастното осветление на пластичните форми във фотографията. Съвсем различен е подходът към илюстрациите в повестта „Жажда“ на Захари Карабашлиев. Фигурите са третираны „на едро“, пестеливо и създават усещане за монументалност. Ахроматичните бяло, черно и сиви нюанси на акварелната техника подсилват чувството за неизбежност и самота.

Към графичното оформление на кориците на книги Дамян Дамянов подхожда минималистично. Уменията му на плакатист се проявяват в извличането на есенцията от съдържанието на книгата. В корицата на „Смъртта е занимание самотно“ на Рей Бредбъри са използвани възможностите на компютърната графика в съчетание с колажирани ретро и дори хералдични елементи. Всичко това говори за един експериментаторски дух на художника, който не спира да поставя пред себе си нови предизвикателства, като изненадва читателя с творчески решения.

Всички тези постигнати резултати в художествено-творческата дейност на д-р Дамян Дамянов са добре обмислени композиционни и семантични решения, които почиват на една добре осмислена стратегия и научни разработки в областта на дизайна на книгата и калиграфията, представени в резюме в неговия теоретичен труд.

Хабилитационният труд „Визуалният превод на литературен текст“ с подзаглавие „Изразни средства и изобразителен език в дизайна на корица на книга“

представя една част от научните интереси на д-р Дамян Дамянов. Основните въпроси, които се поставят в него, са залегнали принципи при интерпретирането на авторовия текст. Акцентиращ се върху визуалното възпитание, което според кандидата трябва да започне в ранна детска възраст, имайки предвид предизвикателствата на съвременното ни, в което основен източник за формиране на възприятия са екраните на различните устройства. Според Дамян Дамянов хартиената книга води непрестанна битка за спечелване на внимание и отвоюва позиции в дигиталната епоха, като факт е, че тя продължава да съществува. Нещо повече – нейната стойност въпреки или поради особеностите на цифровизацията в никакъв случай не намалява, дори напротив. „Общуването с книга няма как да бъде заменено.“ – изразява художникът, чиято мисия е да направи привлекателна и интересна визията на книжното тяло.

В хабилитационния си труд Дамян Дамянов представя готовата формула, почерпана от дългогодишен опит в сферата на книжния дизайн, с която е добре да се съобрази всеки млад художник, пристъпвайки към кориците на книга. Той смята, че жанрът, сюжетът и различните литературни елементи определят графичната стилистика и похвати в художественото оформление на корицата. Важно допълнение към твърдението, че корицата на книга е художествено произведение по литературно произведение е, че корицата на книга не е, или по-скоро не бива да е илюстрация на съдържанието. Тя трябва да бъде графичен синтез на литературния текст. Докато илюстрацията е многословният визуален превод на част от литературния текст, корицата е най-кратката изобразителна форма, чрез която може да бъде интерпретиран той.

Еволюцията на дизайна на книга през различните периоди на развитието му извежда художественото оформление на книгата от сянката на обикновената декорация или украса, като в XXI век се наблюдава обвързаност на съдържанието с корицата. Тя заживява със собствен живот като самостоятелно художествено произведение. За да се случи това Дамян Дамянов препоръчва внимателно прочитане на книгата, тъкмо тя трябва да вдъхнови художника, който ще „облече“ визуално авторовия текст и чрез употребата на подходящи изразни средства ще бъде постигнат максимален резултат. Това е и приносният характер на хабилитационния труд, в който кандидатът формулира основните принципи при интерпретирането на авторовия текст, който трябва да представя семантично съдържанието на книгата чрез богатата палитра на символите. Съвсем логично е да бъде използвана най-лаконичната изобразителна

форма, натоварена с определена информация. Идеята на художника е насочена към отключването на определени асоциации у читателя, зрителя.

Минималистичният подход не е задължителен, но е препоръчителен в художественото оформление на корицата, тъй като ключовите елементи, натоварени с конкретен символен характер, създават подходяща асоциация и онагледават посланието на автора. „Минималистичният подход създава условие да се фокусираме върху главното като елиминира всички допълнителни и ненужни елементи“ пише Дамян Дамянов.

Друг съществен проблем, разгледан в хабилитационния труд касае типографските решения и буквите.

Като извод се налага тезата, че дизайнът на книгата дава допълнителна стойност на литературното произведение и той не е просто опаковка, декорация или украса, а сам по себе си е съдържание.

Разгледаните примери в хабилитационния труд са почерпени от опита на художника през творческата му дейност в продължение на 15 години.

Препоръчвам хабилитационният труд да бъде издаден, тъй като би бил от полза на студентите, обучаващи се в тази сфера на визуалните изкуства, както и на младите художници, които се насочват към дизайн и илюстрация на книгата.

Научните и художествено-творчески интереси на кандидата напълно съответстват на спецификата на плаката, графичното оформление на книгата и калиграфията, които той ще преподава. Кандидатът напълно покрива изискванията на наукометричните показатели.

Заключение:

След като се запознах с представените по настоящия конкурс материали, считам, че кандидатурата на ас. д-р Дамян Красимиров Дамянов е в съответствие с характера на настоящия конкурс и специфичните изисквания за заемане на академична длъжност доцент по 8.2. Изобразително изкуство (плакат, графично оформление на книга, калиграфия), за нуждите на факултет БФ, департамент „Изящни изкуства“ на Нов Български Университет. Давам положителна оценка и предлагам да бъде присъдена академичната длъжност доцент на д-р Дамян Дамянов.

21.11.2022 г.

доц. д-р Мариета Иванова Конова:

.....